

Pécsi Ítéltábla

Mf.I.30.071/2022/7. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvéd1 (cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (ügyintéző: ügyvéd2, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 24. sorszám alatt

A per tárgya:

egészségügyi szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

11.M.70.016/2022/23. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés összegét 3.361.348 (hárommillió-háromszázhatvanegyezer-háromszáznegyvennyolc) forintra felemeli azzal, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű késedelmi kamat fizetésének kezdő ideje 2022. július 11. napja.

Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 253.000 (kétszázötvenháromezer) forintra felemeli.

Az ítéletet az ezen felüli részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 146.000 (egyszáznegyvenhatezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. augusztus 1. napjától az Név Kft. munkavállalójaként végezte a Kórház informatikai feladatait, majd 2006. április 1. napjától kezdve a Kórház munkavállalójaként folytatta a munkavégzést változatlan munkakörben, az informatikai osztály vezetőjévé 2009-ben nevezték ki.
- [2] A koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybeviteléről szóló 449/2021.(VII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) által bevezetett, 2021. augusztus 15. napjától fennálló oltási kötelezettség a felperest is érintette, mivel a Kórház egészségügyi szolgáltatást nyújt, melynél fogva dolgozói a rendelet hatálya alá tartoztak.
- [3] A felperes szisztémás lupus erythematosus (SLE) autoimmun betegségben, véralvadási zavarban szenved, melyeket 2011-ben diagnosztizáltak nála. A későbbi években a meglévő betegségeihez pajzsmirigy működési zavarok társultak, állapotát csak szoros megfigyelés és hosszadalmas kezelés mellett sikerült normalizálni. Mivel a felperes tartott tőle, hogy inaktív állapotban lévő autoimmun betegségét a védőoltás aktiválhatja, a háziorvosához fordult, aki úgy ítélte meg, hogy a fennálló krónikus betegség és a kórtörténet alapján nem zárható ki, hogy az oltás kedvezőtlenül befolyásolja a felperes egyensúlyban lévő immunrendszerét, így 2021. augusztus 18-án szakorvosi vélemény alapján kiállította javaslatát az oltás kontraindikációjáról.
- [4] A felperes a jogszabályban meghatározott eljárásrend betartása mellett benyújtotta a háziorvos javaslatát Névlhöz, a munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosához. Az üzemorvos a háziorvos javaslatára 2021. szeptember 2-án kiállította a felperes oltási mentességéről az orvosi szakvéleményét.
- [5] A Kórház bizonyos részlegeinek – köztük az informatikai osztálynak – a munkavállalói 2021. december 1-jével az országos kórházközpontosítás keretén belül átkerültek az alperes kötelekébe áthelyezés címén az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) 12.§-a alapján.
- [6] Az új munkáltató – Név2 informatikai ügyintéző – 2021. december 8-án e-mailben felhívta a felperest, hogy töltsön ki egy táblázatot az osztályán dolgozók átoltottságáról, és az oltással kapcsolatos ellenjavallatokról szóló igazolásokat mellékelje a táblázathoz. A felperes másnap megküldte a kért táblázatot, ezzel együtt a saját oltási mentességét igazoló üzemorvosi szakvéleményt is.
- [7] 2021. december 11-én újabb e-mail érkezett az informatikai ügyintézőtől, melyben közölte a felperessel, hogy mindazon kollégák, akik az intézményi összevonás alapján 2021. december 1. napjától tartoznak az alperes állományába, a alperes1 Foglalkozás-Egészségügyi Osztályán kell, hogy kérjék az emlékeztető oltás ideiglenes mentesítéséről szóló igazolást. Ennek indokát abban jelölte meg, hogy „a helyi üzemorvos által kiállított igazolás nem elfogadható.”

- [8] Név2 2021. december 17-én újabb e-mailt küldött a felperesnek, melyben kérte, hogy küldje meg a tényleges orvosi igazolást (ami szakorvosi véleményt tartalmaz a konkrét betegségéről), ami miatt nem javasolt a SARS-CoV-2 koronavírus elleni oltás. A felperes 2021. december 21-én elektronikusan továbbította a alperes1 foglalkozás-egészségügyi orvosának a már rendelkezésre álló háziorvosi javaslatot és üzemorvosi szakvéleményt, aki 2021. december 22-én arra hívta fel a felperest, hogy a SARS-CoV-2 koronavírus elleni oltás beadhatóságával kapcsolatban friss immunológiai lelettel, előzetes időpont egyeztetés után jelentkezzen az üzemorvosi rendelőjében. A felperes még aznap, 2021. december 22-én felhívta az immunológiai szakrendelést, azonban csak 2022. január 26-ára kapott időpontot vizsgálatra.
- [9] Az alperes 2022. január 13-án elektronikus úton arra szólította fel a felperest, hogy 2022. február 15. napjáig vegye fel a védőoltást, vagy mutassa be a mentesítésről szóló orvosi szakvéleményt.
- [10] Mivel a dátumok egybevetésével már ekkor megállapítható volt, hogy a vizsgálat jellegére is tekintettel a megadott határidőben nem tud friss immunológiai leletet beszerezni, a felperes ismét a háziorvosához fordult, aki 2022. január 18. napján újabb háziorvosi javaslatot bocsátott a felperes rendelkezésére, mely rögzítette a felperes diagnosztizált betegségeit, és ellenjavallatát a COVID-19 elleni vakcina felvétele kapcsán. A felperes még aznap továbbította a munkáltató részére a háziorvos által kiállított friss javaslatot.
- [11] A felperes 2022. január 26-án megjelent az immunológiai szakrendelésen, ahol vért vettek tőle és tájékoztatták, hogy a leletet postán fogja megkapni. Az immunológussal nem tudott konzultálni, mivel az orvos nem tartózkodott a szakrendelésen.
- [12] A felperes 2022. január 27-én vette kézhez a munkáltató postai úton továbbított második felhívását, melyben ismét felszólította, hogy 2022. február 15. napjáig vegye fel a védőoltást, vagy mutassa be a mentesítésről szóló orvosi szakvéleményt, ellenkező esetben egészségügyi szolgálati jogviszonya azonnali hatállyal megszüntetésre kerül. A felperes 2022. február 3-án személyesen felkereste az üzemorvost, aki arról tájékoztatta, hogy immunológiai szakvélemény híján nem áll módjában mentesíteni őt. Ezt követően többször próbálta telefonon és személyesen is elérni az immunológus szakorvost, azonban Név3 nem volt elérhető.
- [13] A felperes 2022. február 10-én levélben fordult az alpereshez, melyben kérte, hogy a munkáltató a korábban leadott szakvélemény elfogadásáról vagy el nem fogadásáról írásban nyilatkozzon; majd 2022. február 17-én kézhez vette az alperes részére postai úton megküldött azonnali hatályú felmondását.
- [14] Az immunológus szakorvos 2022. február 18-án tájékoztatta a felperest arról, hogy megérkezett a lelete; majd 2022. február 28-án érkezett meg a munkáltató válasza a felperes 2022. február 10-én megküldött levelére, melyben az alperes nem adott konkrét tájékoztatást arra nézve, hogy miért nem fogadta el a korábbi üzemorvosi mentesítést.
- [15] A felperes keresetében egészségügyi szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 2.570.423 forint elmaradt munkabér és kamata, végkielégítésként 2.487.500 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá a perköltségben való marasztalását.
- [16] Érvelése szerint az alperes csak úgy vehette át törvényesen, ha ő be volt oltva, vagy az alperes által elismerten mentesítve volt [Rendelet 1.§ (2) bekezdés]. Az Eszjtv. 12.§ (3) bekezdésére figyelemmel a korábbi jogviszonyban az előírások megtartásával már elvégzett oltási alkalmassági vizsgálat megismétlésére sem mód, sem szükség nem volt. Az alperes jogi alap nélkül, önkényesen és utólag kérdőjelezte meg a mentesítést, majd belekényszerítette őt egy

olyan eljárásba, melynek elhúzódása szintén alperesi érdekkörre vezethető vissza, ezzel kialakítva egy olyan helyzetet, mely alapján neki felmondhatott.

- [17] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult. Jogi érvelése szerint a jogszabályoknak megfelelően járt el; a Rendelet a munkáltatónak nem adott mérlegelési jogkört annak vonatkozásában, hogy milyen igazolásokat fogad el. A felperes akkor járt volna el jogszerűen, ha felveszi a védőoltást, és ennek igazolását a munkáltatói felhívásnak megfelelően bemutatja, vagy a háziorvosi ellenjavallat birtokában az illetékes zalaegerszegi foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított orvosi szakvéleményt mutatja be határidőben a munkáltatónak annak igazolására, hogy a védőoltást jogszerűen nem vette fel.
- [18] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek kártérítésként elmaradt jövedelem címén 766.387 forintot és ezen összeg után 2022. április 22. napjától a kifizetés napjáig járó – a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű – késedelmi kamatot, végkielégítés címén 2.487.500 forintot, és ezen összeg után 2022. február 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, továbbá 162.700 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad.
- [19] Felhívta az Eszjtv. áthelyezésre vonatkozó rendelkezéseit, és a jogintézmény kapcsán kialakult bírói gyakorlatra utalással arra vont le következtetést, hogy a 12.§ (3) bekezdése szerinti áthelyezés megfelelő jogalapot szolgáltatott a Rendelet 1.§ (5) bekezdése alapján az eljárás alperes által követelt megismétlésére. Mivel a felek áthelyezésről szóló megállapodása a felperes oltás alóli mentességének kérdését, mint függő jogi helyzetet, nem érintette, a bíróság nem látta kizártnak és jogsértőnek a felperes átadó munkáltatónál megszűnő egészségügyi szolgálati jogviszonyára és az alperesnél kezdődő új egészségügyi szolgálati jogviszonyára tekintettel a Rendelet 1.§ (5) bekezdésének megfelelő alkalmazását.
- [20] Az alperes eljárását azonban úgy értékelte, hogy nem felelt meg a Rendeletben meghatározott előírásoknak. A Rendelet 1.§ (3) bekezdése alapján ugyanis az (1) és a (2) bekezdés szerinti foglalkoztatott (a továbbiakban együtt: foglalkoztatott), aki e rendelet hatálybalépése előtt nem vette fel a védőoltást, az állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében köteles – a (4) bekezdés szerinti mentesítés kivételével – a) egydózisú oltóanyag esetén a védőoltást, kétdózisú oltóanyag esetén a védőoltás első dózisát 2021. szeptember 15. napjáig; b) kétdózisú oltóanyag esetén a védőoltás második dózisát az oltóorvos által meghatározott időpontban felvenni. Ugyanakkor az 1.§ (4) bekezdés értelmében az (1)-(3) bekezdés szerinti kötelezettség alól mentesül az a foglalkoztatott, aki részére egészségügyi indokból ellenjavallt a védőoltás felvétele, és ezt az (5) bekezdés szerinti orvosi szakvélemény is alátámasztja. Az 1.§ (5) bekezdése pedig azt mondja ki, hogy az orvosi szakvéleményt a foglalkoztatott kezdeményezésére, a háziorvosának javaslata alapján a munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa, ennek hiányában a foglalkoztatott (1) vagy (2) bekezdés szerinti jogviszonyának keretében végzett tevékenységre való egészségügyi alkalmasságának elbírálására jogosult más orvos adja ki.
- [21] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az egymásnak ellentmondó tanúvallomások alapján a perben nem volt tisztázható, az alperes részéről ki és miért döntött úgy, hogy a Kórház munkáltató által figyelembe vett orvosi szakvéleményt nem fogadja el. A felperes 2022. január 18- én új háziorvosi javaslatot bocsátott az alperes, illetve üzemorvosa rendelkezésére, mely változatlanul az oltási ellenjavallatot tartalmazta. Dr. F. M. azonban azt a gyakorlatot folytatta, hogy szakorvosi igazolást kell adni ahhoz, hogy a munkavállaló az oltás alól mentesülésben részesülhessen, ami miatt nem volt elegendő a háziorvosi javallat.
- [22] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás alapján arra vont le következtetést, hogy az alperesnél irányadó mentesítési eljárás nem felelt meg a Rendelet szabályainak. A Rendelet

1.§ (5) bekezdésének azt a rendelkezését, hogy nem szakorvosi javaslatot követelt meg az orvosi szakvélemény kiadásához, hanem kifejezetten a háziorvos javaslatát, úgy értelmezte, hogy a jogszabály nem telepített felülbírálati jogkört az üzemorvosra. Megfogalmazása szerint ugyanis az orvosi szakvéleményt a foglalkoztatott kezdeményezésére, a háziorvos javaslata alapján a munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa adja ki, akinek ennek során nem volt mérlegelési jogköre. Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a munkáltató a Rendelet 1. § (8) bekezdésére hivatkozással a (9) bekezdés alapján jogellenesen élt az azonnali hatályú felmondás jogával, mivel az az üzemorvosi szakvélemény kiadásának jogszerűtlen megtagadásán alapult, és a jogszabályban megkövetelt eljárási rend megsértése miatt helytállni tartozik.

- [23] Az elsőfokú bíróság az alperest az egészségügyi szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 2.487.500 forint végkielégítés megfizetésére kötelezte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82.§ (3) bekezdése alapján. A kártérítésként elmaradt jövedelem címén támasztott kereset kapcsán felhívta az Mt. 167.§ (2) bekezdését, amely szerint a munkaviszonyt jogellenesen megszüntető munkáltatónak nem kell megtérítenie az elmaradt jövedelem azon részét, amelynek tekintetében a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A felperes által a kárenyhítési kötelezettség igazolására előadottak alátámasztására elfogadta bizonyítéknak az álláskeresési ellátásra vonatkozó iratokat, az önköltséges képzését igazoló oklevelet és a Egyesület válaszlevelét. A felperes további álláskeresésre irányuló intézkedéseit (Iroda Cég név) bizonyítatlanságuk miatt nem vette figyelembe. A fentiek közül is csupán az álláskeresési ellátás igénybevételenek tényét értékelte a kárenyhítési kötelezettség teljesítéseként, így a 2022. március 7-től 2022. június 4-ig terjedő időszakot, amikor a felperes nettó 430.000 forint ellátást kapott. Az ezt meghaladó időszakra azt a körülményt, hogy a felperes regisztrált állásskereső volt, és ennek keretében egy rendőrségi toborzási tájékoztatáson megjelent, az elvárható mértékű kárenyhítési kötelezettség igazolására nem találta alkalmasnak az ítélkezési gyakorlatra figyelemmel (BH2022.52.), ugyanis a foglalkozás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 8.§ (7) bekezdése kifejezetten a munkavállaló kötelezettségévé teszi, hogy együttműködjön az állami foglalkoztatási szervvel, valamint a munkaadóval új munkahely felkutatásában, ennek teljesítését pedig a felperes nem valószínűsítette.
- [24] A felperes a 2022. március 7-től – helyesen március 1-től – 2022. június 4-ig terjedő időszakban bruttó $3 \times 497.500 = 1.492.500$ forint jövedelemre lett volna jogosult. Ebből a törvényszék levonta a 18,5%-os társadalombiztosítási járulékot és máshonnan megtérülő bevételként a nettó 450.000 forint járadékot, és az alperest így kártérítésként 766.387 forint elmaradt jövedelem és középátlagos időtől számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. A nagyobb részben pervesztes alperest a felperes pernyertessége arányában meghatározott ügyvédi munkadíjból álló perköltségének viselésére kötelezte, és megállapította, hogy a meg nem fizetett illeték a felperes munkavállalói költségkedvezményére és az alperest, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pontja szerint megillető teljes személyes illetékmentességre figyelemmel az állam terhén marad.
- [25] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, másodlagosan az elmaradt jövedelem címén fizetendő kártérítés 689.156 forintra és az elsőfokú perköltség 158.800 forintra történő leszállítását kérte.
- [26] Elsődleges fellebbezése kapcsán a Rendelet 1.§ (5) bekezdése téves értelmezésére és alkalmazására hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy azt – a hozzá kapcsolódó előírásokkal együttesen – úgy kell értelmezni, az egészségügyi okból való mentesség első feltétele a

házi orvos javaslata, második pedig a foglalkozás egészségügyi szolgálat orvosának ezzel egyetértő szakvéleménye. A házi orvos javaslata azonban nem kötelező az üzemorvos számára, a mentesség kérdésében neki kell döntenie. Fenntartotta, hogy a Rendelet a munkáltatónak nem adott mérlegelési jogkört, a mentességet alátámasztó szakvélemény bemutatásának hiányában az azonnali hatályú felmondással a Rendelet és az Mt. szabályainak megfelelően járt el, intézkedése nem volt jogellenes.

- [27] Az alperes másodlagos fellebbezése indokául azt hozta fel, hogy a 766.387 forint kártérítési összegből le kell vonni további 4 napra járó 77.231 forintot az Mt. 167.§ (2) bekezdése alapján, mert a felperes 2022 márciusának első négy munkanapjára az álláskeresői ellátást nem vette igénybe, amivel kárenyhítési kötelezettségét megsértette.
- [28] A felperes az elsőfokú ítélettel szemben csatlakozó fellebbezéssel élt: a részbeni megváltoztatását és a keresetének maradéktalan teljesítését kérte. Csatlakozó fellebbezésében a kártérítés iránti keresetét három – helyesen kettő – havi, az elsőfokú tárgyalás bekezdése után esedékessé vált részlettel felemelte. Ténylegesen a 2022. február 17. napjától szeptember 30. napjáig terjedő időszakra követelt 2.570.423 forint kártérítés megítélését kérte csatlakozó fellebbezésében, és keresetét az október és november hónapokban havi 405.462 forint elmaradt jövedelmére hivatkozással összesen 3.361.348 forint kártérítésre fel is emelte.
- [29] Csatlakozó fellebbezését és felemelt követelését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le, amikor 2022. március 1. napjáig, illetve 2022 június 5. napjától kezdődően kárenyhítési kötelezettségének elmulasztását megállapította. Hivatkozott arra, a perben igazolta, hogy a rendőrségi toborzási tájékoztatáson megjelent – de ez fizikai alkalmasság hiányában számára tényleges munkalehetőségnek nem tekinthető –, a Egyesületnél is jelentkezett munkavállalási céllal, valamint önköltséges képzésen új képesítést szerzett elhelyezkedése érdekében. Utalt arra is, a pusztán szóban előadott munkakeresési próbálkozások, a szóbeli érdeklődésekre kapott elutasító válaszok jellemzője, hogy szintén szóban hangzanak el, a megkeresett munkáltatók azokat nem adják írásban, de az álláskeresőnek az írásbeliség nem szükségszerű alaki eleme.
- [30] Csatlakozó fellebbezésében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének okára vonatkozóan támadta az elsőfokú ítélet indokolását is: fenntartotta, hogy a keresetlevelében elsődlegesen előadott jogi érvelés szerint a mentesítést már megszerzett munkavállalók ismételt mentesítési eljárásra kötelezését a Rendelet nem írta elő, ezért az alperes a jogszabályoknak megfelelő mentesülésének tényét, az annak igazolására benyújtott orvosi szakvéleményt nem kérdőjelezhetné volna meg. Utalt arra is, a megismételt eljárás késedelme az alperes érdekkörében merült fel, mert minden abban résztvevő és késlekedő szereplő az ő foglalkoztatottja, ezért a jogszabályi határidők elmulasztásáért ő a felelős, abban a felperes nem hatott közre. A másodfokú eljárásban perköltségként az őt képviselő ügyvéd bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3.§ (5) bekezdése szerint megállapítható munkadíját számította fel.
- [31] Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésére előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felemelt kereset kapcsán annak elutasítását kérte.
- [32] A fellebbezés nem alapos, a csatlakozó fellebbezés és a felemelt kereset alapos.
- [33] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság felmondás jogellenességére levont jogi következtetésével, azonban annak indokait az alábbiak szerint eltérően adja meg.
- [34] Az azonnali hatályú felmondás kapcsán a másodfokú bíróságnak a csatlakozó fellebbezésre is figyelemmel elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Rendelet 1.§ (9) bekezdésében foglalt feltételek fennálltak-e, ahogy az alperes állítja, vagy a felperes alappal

hivatkozott arra, hogy a védőoltás felvétele alóli mentesülését igazoló orvosi szakvélemény bemutatására figyelemmel az alperes jogi alap nélkül szüntette meg a jogviszonyát.

- [35] A perben az alperes sem vitatta, hogy 2021. szeptember 2-án a felperes háziorvosának javaslatára az akkori munkáltatója (a Kórház) szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa, Név1 kiadta azt az orvosi szakvéleményt, amely alátámasztja, hogy a felperes részére a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltás felvétele ellenjavallt, és azt sem, hogy az áthelyezést követően az új munkáltató 2021. december 8-i felhívására december 9-én a felperes ezt az orvosi szakvéleményt bemutatta.
- [36] Az alperes ennek ellenére azért állapította meg a Rendelet 1.§ (8) bekezdésében meghatározott kötelezettség megszegését, mert jogi álláspontja szerint az áthelyezéssel 2021. december 1-jén létrejött jogviszonyra tekintettel a felperesnek a mentességét nem az áthelyezés előtti munkáltató szerint illetékes kezelési, hanem az ő mint új munkáltató szerint illetékes zalaegerszegi foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa orvosi szakvéleményét bemutatva kellett volna igazolnia; ezt pedig nem teljesítette, és az oltás felvételét sem igazolta. Az elsőfokú bíróság elfogadta e jogértelmezést, és azt, hogy az alperes az új jogviszonyra figyelemmel a Rendelet 1. § (5) bekezdése alapján a felperesnek előírhatta a védőoltás felvételét, illetőleg ennek igazolását vagy mentesülése fennállásának igazolását; a másodfokú bíróság azonban ezzel a jogi következtetéssel nem értett egyet az alábbiak miatt.
- [37] Az egészségügyben foglalkoztatottak koronavírus elleni védőoltással kapcsolatos kötelezettségeit a Rendelet 1. § (3)-(5) és (8) bekezdései szabályozzák. A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a Kormány a Rendeletet az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében bocsátotta ki, ami az 54. cikk (1) bekezdése alapján járhat ideiglenesen valamely alapjog gyakorlásának felfüggesztésével is. A jogszabály az egészségügyben foglalkoztatottak azon köre számára, akik a betegekkel közvetlenül érintkezhetnek [Rendelet 1. § (1) bekezdés], valamint az egészségügyi tevékenység egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 4. § b) pontjában írt tevékenységet végzők számára a veszélyhelyzet ideje alatt kötelezővé tette a védőoltás felvételét, méghozzá nem csak lex imperfectaként, hanem elmulasztásához hátrányos jogkövetkezményt is rendelt: az e kötelezettséget elmulasztó foglalkoztatott jogviszonyának végkielégítés és felmentési idő nélküli azonnali hatályú megszüntetését. A jogszabály tehát az érintettek egészségügyi önrendelkezési jogába történt jogalkotói beavatkozás. Az Alkotmánybíróság 3537/2021. (XII. 22.) határozatában az egészségügyben foglalkoztatottak kötelező védőoltás elrendelésének legitim céljaként ismerte el az Alaptörvény II. cikke által garantált élethez és egészséghez való jog, valamint az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében foglalt egészséghez való jog intézményvédelmi oldalának érvényesítését, a koronavírus-járvány egészségügyi, társadalmi, gazdasági hatásainak csökkentését, kiemelten az egészségügyi ellátórendszer folyamatos működését és a betegellátás biztonságát. Az általános alapjogkorlátozási teszt szükségességi eleme körében értékelte az Alkotmánybíróság azt, hogy az elérni kívánt cél fontosságának arányban kell állnia az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlyával.
- [38] A koronavírus elleni védőoltást meghatározott körben kötelezővé tevő jogszabály az alapvető jog túlzott mértékű korlátozását megelőző garanciaként, a kötelezett személy élethez és egészséghez való joga védelmében tette lehetővé egészségügyi indok esetén az oltás alóli mentesítést, ezért a mentesítési eljárást szabályozó Rendelet 1.§ (4) és (5) bekezdését az Alaptörvény 28. cikke szerint az előbbieken részletezett célokkal összhangban akként kell értelmezni, hogy még az éppen dúló járvány idején is biztosítsa az egészségügyi kontraindikáción alapuló mentesség lényegét, azt, hogy igazolt fennállása esetén a kötelezett személy életét, egészségét veszélyeztető oltás beadására, sem pedig az oltási

kötelezettség elmulasztása esetére kilátásba helyezett súlyos munkajogi jellegű joghátrányok bekövetkezésére ne kerüljön sor.

- [39] A koronavírus világjárvány miatti veszélyhelyzet idején, 2021 augusztus 1-jén hatályba lépett Rendelet a járványügyi védekezés sikere érdekében főszabályként rövid, 2021. szeptember 15. napjáig terjedő határidőt szabott a védőoltás – illetve annak első dózisa – felvételére. Az ezt elmulasztó foglalkoztatott a hátrányos munkajogi következmény elkerülése érdekében a munkáltató felhívásától számított még rövidebb határidőben, tizenöt napon belül köteles volt az oltás pótlásának vagy a mentesülésének az igazolására [Rendelet 1. § (8) bekezdés]. Lényeges szempont, hogy a tizenöt napos határidő eredménytelen elteltével a Rendelet 1.§ (9) bekezdése alapján felmentéssel, illetve felmondással azonnali hatállyal akkor is meg kellett szüntetni a foglalkoztatott jogviszonyát, ha kezdeményezte a mentesülését alátámasztó orvosi szakvélemény kiadását, de arra a megadott határidőben nem került sor: tehát a mentesítési eljárás a határidőt nem hosszabbította meg.
- [40] A mentesítési eljárás lefolytatására: a háziorvos javaslatának, szükség esetén a beteg aktuális állapotát igazoló szakorvosi leleteknek és mindezek alapján a foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa szakvéleményének a beszerzésére a munkáltató felhívásától számított tizenöt naptári nap – különösen a dúló járvány folytán rendkívül leterhelt egészségügyi ellátórendszerben – a foglalkoztatott jóhiszemű és időszerű eljárása mellett sem volt feltétlen elegendő (ahogy ez a perbeli esetben is történt).
- [41] Ezért amennyiben a bíróság a Rendelet 1.§ (5) bekezdésének azt a rendelkezését, hogy az orvosi szakvéleményt a foglalkoztatott munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa adja ki, úgy értelmezné, hogy a hatályba lépett Rendelet előírásainak maradéktalan betartásával 2021. szeptember 15. napjáig, az akkori, áthelyezés előtti munkáltató szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szakorvos által kiállított orvosi szakvéleménnyel a foglalkoztatott az áthelyezés után, új munkáltatója felhívására a rendelkezésére álló tizenöt napos határidőn belül nem igazolhatná az oltási kötelezettség alóli egészségügyi mentesülését, hanem a felhívástól számított rövid határidőben az új munkáltató szerint illetékes másik foglalkozás-egészségügyi szakorvostól kell – az annak alapjául szolgáló háziorvosi javaslat és szükség esetén az aktuális állapotát igazoló szakorvosi leletek beszerzését követően – orvosi szakvéleményt beszereznie, az egészségügyi állapoton alapuló mentesség garanciális célja, a kötelezett személy életét, egészségét veszélyeztető invazív egészségügyi beavatkozás elhárítása nem valósulhatna meg. Ilyen értelmezés mellett a jogkövetően eljáró egészségügyi dolgozó az egészségét veszélyeztető oltás felvételét csak jogviszonyának azonnali hatályú, felmondási idő és végkielégítés nélküli megszüntetésének felvállalásával kerülhetné el.
- [42] Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a Rendeletnek nincsen olyan szabálya, és a 2021 szeptember 2-án kelt foglalkozás-egészségügyi orvosi szakvéleménynek sincsen olyan tartalma, amely a felperes által megszerzett, a Rendelet szerinti mentesítési eljárásban kiállított orvosi szakvéleménnyel alátámasztott mentességet időben behatárolná, vagy a szakvélemény Rendelet 1.§ (8) bekezdés szerinti felhasználását (bemutatás a mentesség igazolására) a foglalkoztatott kiállításakor munkáltató korlátozná.
- [43] Ezért a Rendelet 1.§ (5) bekezdésének azt az előírását, hogy az orvosi szakvéleményt a foglalkoztatott munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa adja ki, úgy kell értelmezni, hogy a foglalkoztatott az ennek megfelelően kiállított orvosi szakvéleménnyel – annak korlátozó tartalma hiányában – a koronavírus világjárvány folytán kihirdetett veszélyhelyzet és így a Rendelet teljes időbeli hatálya alatt mentességet szerzett a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltás felvételének kötelezettsége alól, amelyet mind az áthelyezés előtti, mind az áthelyezés utáni munkáltató felhívására igazolhatott a kezdeményezésére kiállított orvosi szakvéleménnyel. Ezért a felperes az alperes felhívására

sem volt köteles új, az alperes mint munkáltató szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiadott orvosi szakvéleményt beszerezni.

- [44] Az azonnali hatályú felmondás a Rendelet 1.§ (8) és (9) bekezdésének megjelölésével világosan meghatározta, a felmondás oka az, hogy a felperes felhívás ellenére elmulasztotta a védőoltás felvételének vagy a mentesség tényének igazolását. A felperes ennek valóságát vitatta, ezért ezt az Mt. 64.§ (2) bekezdése alapján az alperes volt köteles bizonyítani. E kötelezettségének nem tudott eleget tenni, mert a felperes igazolta, hogy a mentesüléséhez a Rendelet 1. § (5) bekezdése szerint a háziorvosi javaslattal és a foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosának orvosszakvéleményével rendelkezik. A valótlan okra alapított felmondással az alperes a felperes jogviszonyát nem az arra vonatkozó szabályokban előírtak szerint szüntette meg, az azonnali hatályú felmondás ebből fakadóan minősült jogellenesnek.
- [45] Mindebből az is következik, hogy nem volt ügydöntő jelentősége annak az elsőfokú bíróság által vizsgált körülménynek, hogy az újabb üzemorvosi szakvélemény kiadásának megtagadására jogszerűen vagy jogszerűtlenül került-e sor, ezért az erre irányuló jogi érvelést a másodfokú bíróság az indokolásból mellőzi, ezáltal a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben ezzel kapcsolatban felhozott érveket sem kellett értékelni.
- [46] Az elsőfokú bíróság a felperes jogviszonyának jogellenes megszüntetése miatt az Mt. 82.§ (1) bekezdése szerint megtérítendő kárt a 2022. március 1. napjától 2022. június 4. napjáig terjedő időszakban elmaradt illetmény alapulvételével, az álláskeresői ellátás és a társadalombiztosítási járulékok levonásával állapította meg 766.387 forintban. Ezt az ítéleti rendelkezést mindkét fél támadta, az alperes fellebbezéssel, a felperes csatlakozó fellebbezéssel.
- [47] Az alperes arra hivatkozott, a kártérítés összegéből azért kell levonni további négy napra járó 77.231 forintot az Mt. 167.§ (2) bekezdése alapján, mert a felperes 2022. márciusának első négy munkanapjára az álláskeresői ellátást nem vette igénybe, amivel kárenyhítési kötelezettségét megsértette.
- [48] Ez a jogi álláspont azért téves, mert az elmaradt jövedelemből a kártérítés teljes összegének számításánál kell levonni az Mt. 172.§ (1) bekezdés b) pontja alapján mindazt, amit a jogosult megkeresett vagy az adott helyzetben elvárhatóan megkereshetett volna. A felperes a jogellenes felmondást követően az álláskeresői járadék folyósítási idejét – a kilencven napot – kimerítette, ezért a 430.000 forintnál több, a kártérítés összegének számításánál levonható álláskeresői juttatást – akár a fellebbezésben levonni kért 507.231 forintot – akkor sem kereshetett volna meg, ha az álláskeresői ellátás megállapítását a jogviszonya megszüntetését követően már 2022. március 7. napja előtt kérelmezte volna. A felperes az álláskeresői járadékot nem mulasztotta el igényelni, annak teljes összegét az elsőfokú bíróság az elmaradt jövedelemből levonta, így igénybe nem vett álláskeresői járadék címén további levonásnak nem volt helye.
- [49] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, ténylegesen a 2022. február 17. napjától szeptember 30. napjáig terjedő időszakra követelt 2.570.423 forint kártérítés megítélését kérte, és keresetét csatlakozó fellebbezésében az október és november hónapokban elmaradt jövedelmére hivatkozással összesen 3.361.348 forint kártérítésre felemelte. Fellebbezését és felemelt követelését is arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le, amikor 2022 június 5. napjától kezdődően kárenyhítési kötelezettségének elmulasztását megállapította.
- [50] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a felperes az elmaradt munkabérből eredő kártérítési igényét az Mt. 82.§ (1) bekezdésére alapította, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 521.§ (2) bekezdése alapján – keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelem előterjesztése nélkül – a per folyamán esedékessé váló

részletekre az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig, az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált követelésére csatlakozó fellebbezésében a keresetét felemelhette. Ebben a jogkérdésben a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett Mfv.10.012/2022/5. számú ítéletében úgy foglalt állást, a munkavállaló felperes a felemelt keresetét akkor terjesztheti elő, ha az elsőfokú bíróság határozatának van olyan rendelkezése, amelynek megváltoztatását kívánja (Pp. 371.§). Minthogy a perbeli esetben a munkavállaló felperes az elsőfokú eljárásban csak részben lett pernyertes, az elsőfokú bíróság az alperest a tárgyalás berekesztéséig esedékessé vált követelése összegénél kisebb részben marasztalta, esetében értelmezhető volt a csatlakozó fellebbezés benyújtásával történő keresetfelemelés az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált elmaradt jövedelem érvényesítésére; a csatlakozó fellebbezésben előterjesztett keresetfelemelés másodfokú eljárásban való elbírálhatósága következik a Pp. 521. § (2) bekezdés utolsó fordulatának teleologikus értelmezéséből. Ezáltal a másodfokú bíróság az alperes marasztalásának felemelésére irányuló csatlakozó fellebbezést és az abban előterjesztett keresetfelemelést érdemben együtt bírálta el.

- [51] Az Mt. 167.§ (2) bekezdése értelmében a munkaviszonyt jogellenesen megszüntető munkáltatónak az elmaradt jövedelem azon részét nem kell megtérítenie, amelynek tekintetében a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A bírói gyakorlatban korábban bizonytalanság mutatkozott abban a kérdésben, hogy a munkaügyi perben e munkavállalói kötelezettséget illetően melyik felet terheli a bizonyítás. Ezért erről a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény a 7. pontjában akként foglalt állást, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségével kapcsolatban a bizonyítás a munkáltatót mint károkozót terheli. Az ehhez fűzött indokolás szerint a munkáltatónak nem elegendő a munkavállalói kötelezettségre vonatkozó pusztá hivatkozása, hanem meg kell jelölnie azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a hivatkozását alátámasztják, állítását bizonyítják arra vonatkozóan, hogy a perbeli időszakban a munkavállaló valójában milyen jövedelmet érhetett volna el.
- [52] Az alperes ellenkérelmében vitatta a kereseti követelésösszege szerűségét, abból a perfelvételi tárgyaláson az Mt. 172.§ (1) bekezdése felhívásával azon összegek levonását kérte, melyeket a felperes megkeresett, illetve megkereshetett volna. A bizonyítási kötelezettségének teljesítéseként csupán a felperes nyilatkozatának beszerzését indítványozta. Annak ismeretében sem terjesztett elő további bizonyítási indítványt, de nem is jelölt meg olyan álláslehetőségeket, amelyek betöltése a felperestől elvárható lett volna a kárenyhítés körében. Álláspontja szerint a felperes a KSH által közzétett, elmaradt jövedelmét meghaladó bruttó átlagkeresetet elérhette volna, ennek elmulasztása miatt 2022. március 7. napjáig, illetve 2022. június 5. napjától elmaradt jövedelem címén kártérítésre nem köteles.
- [53] Az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási indítványa alapján nyilatkoztatta a felperest annak igazolására, hogy igénybe vette az őt megillető álláskeresési ellátást, illetve miként járt el a kárenyhítés érdekében. Az álláskeresési ellátás igénybevételét kárenyhítésként értékelte, az ezt megelőző és ezt követő időszakra azonban a kárenyhítési kötelezettség elmulasztására vont le következtetést, mert a BH2022.52. számú eseti döntés szerinti ítélezési gyakorlat alapján a felperes által igazolt eljárást – a járási hivatal foglalkoztatási osztályával való rendszeres kapcsolattartást, az állásfigyeztetéseken való megjelenést, a rendőrségi toborzási tájékoztatáson való részvételt, a helységi meghirdetett irodai munkára történt eredménytelen jelentkezést – nem tartotta alkalmasnak a kárenyhítési kötelezettség teljesítésére. A felperes által előadott további intézkedéseket, különböző munkahelyeken történt személyes jelentkezéseket nem találta bizonyítottaknak.
- [54] A másodfokú bíróság a felperes kárenyhítési kötelezettségének terjedelmét az elsőfokú bíróságtól eltérően mérlegelte, és arra vont le következtetést, hogy az alperes nem tudta

bizonyítani, hogy a felperes nem tett eleget az újbóli elhelyezkedésre törekvéssel történő kárenyhítési kötelezettségének.

- [55] A felperes folyamatosan együttműködött a járási hivatal foglalkoztatási osztályával, mérlegelte a felajánlott foglalkoztatási lehetőségeket – az alperes sem vitatta, hogy a rendőrfőnök munkakör betöltése személyi körülményeire figyelemmel nem volt tőle elvárható. A kárenyhítés körében nemcsak azt igazolta, hogy álláskeresőként regisztrálta magát, és részére nem tudtak álláslehetőséget felajánlani, de azt is, hogy átképzésen vett részt, önállóan is törekedett üres álláshely felkutatására, álláshirdetésre jelentkezett. Az önálló álláskereső hiányát az alperes alaptalanul kifogásolta, mert a Egyesület válaszevele teljesen igazolta, tartalmából egyértelmű, hogy a felperes üres álláshely felől érdeklődött, annak betöltésére jelentkezett.
- [56] A felperes személyi körülményeinek értékelése során a másodfokú bíróság arra is figyelemmel volt, tanult szakmája egészségügyi fejlesztő, ilyen munkakörben elsősorban egészségügyi szolgáltatónál létesíthetett volna jogviszonyt, azonban a lakókörnyezetében lévő kórházak éppen az alperes által felügyelt költségvetési szervek, így ott új jogviszonyban elhelyezkedni nyilvánvalóan nem tudott. Az alperes nem bizonyította, hogy akár az eredeti szakmájában, akár a felmondáskor betöltött munkakörben, vagy a tőle elvárható átképzést követően más munkaterületen betölthetett volna olyan új munkahelyet a felperes, ahol munkaerejét a tőle elvárható módon hasznosíthatta volna.
- [57] Megalapozott következtetés a kárenyhítési kötelezettség megszegésére az elsőfokú bíróság által felhívott ítélkezési gyakorlat figyelembevételével sem volt levonható: az eseti döntésben a Kúria eltérő tényállás mellett az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés és az alperes által konkrétan megjelölt, igazoltan alkalmas álláshelyek betöltésének elmulasztására figyelemmel találta levonhatónak a kártérítés összegéből az adott helyzetben elvárhatóan megkereshető járandóságot.
- [58] Az alperes ezért a felperes teljes kárának megtérítéseként a felemelt kereset számszakilag általa nem vitatott összege szerint 2022 február 17 napjától 2022 november 30 napjáig – a társadalombiztosítási járulék és az álláskereső járadék levonása után – összesen 3.361.348 forint elmaradt jövedelem megtérítésére köteles.
- [59] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felemelt keresetet teljesítette, az elmaradt jövedelem címén fizetendő kártérítés összegét 3.361.348 forintra felemelte azzal, hogy a késedelemmel érintett időszak változása folytán a közepes átlagos időtől történő kamatfizetési kötelezettség kezdő ideje 2022 július 11 napja. Az ítéletet az ezen felüli részében helybenhagyta.
- [60] A másodfokú bíróság döntésével a felperes teljesen pernyertes, így az alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles neki elsőfokú perkiöltségként megtéríteni az R. 3.§ (2) bekezdése alapján az 5.057.923 forint pertárgyérték után számított teljes ügyvédi munkadíjat. Ezért az alperes marasztalását 253.000 forintra felemelte a másodfokú bíróság, és kötelezte a felperes másodfokú eljárásban az R. 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján 5.848.848 forint pertárgyérték után felszámított 146.000 forint másodfokú perkiöltségének a megfizetésére.
- [61] A felperes munkavállalói költségkedvezményére és az alperes Itv. 5.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentességére figyelemmel a meg nem fizetett fellebbezési eljárási és a felemelt kereseti illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdés alapján az állam terhén marad.
- [62] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2023. március 30.

Dr. Tolnai Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Rendeki Ágnes
s.k. bíró